

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin

(COM(2013) 207 final – 2013/0110 (COD))

(2013/C 327/10)

Poročevalka: **Evelyne PICHENOT**

Svet in Evropski parlament sta 2. oziroma 21. maja 2013 sklenila, da v skladu s členom 50(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosita za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin

COM(2013) 207 final – 2013/0110 (COD).

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 27. junija 2013.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 491. plenarnem zasedanju 10. in 11. julija 2013 (seja z dne 11. julija) s 95 glasovi za, 31 glasovi proti in 4 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi

1.1 Odbor pozitivno sprejema predloge Komisije o spremembi računovodskih direktiv, tako glede razkritja nefinančnih informacij kot glede raznolikosti v vodstvu podjetij. Te omejene spremembe bodo pripomogle k izboljšanju okvira EU za upravljanje podjetij ⁽¹⁾.

1.2 Odbor Evropskemu parlamentu in Svetu predlaga, da upoštevata ravnotežje, doseženo s temi spremembami, ki povečujejo preglednost na okoljskem, socialnem in družbenem področju in področju upravljanja (ESG). Predlog Komisije je prožen in ustrezen prijem za boljše komuniciranje z delničarji, vlagatelji, zaposlenimi in drugimi deležniki. Predlog je namenjen samo velikim podjetjem, da bi se izognili obremenjevanju manjših podjetij z dodatnimi zahtevami.

2. Priporočila

2.1 Odbor priznava, da **uravnotežena kombinacija naslednjih elementov** omogoča, da se delničarjem na generalni skupščini zagotovijo nefinančne informacije in da se obvešča deležnike velikih podjetij. Skupna celota je v skladu z napovedanimi cilji preglednosti in skladnosti.

— Pomembne nefinančne informacije se vključijo v letno poročilo uprave.

— Te informacije se nanašajo zlasti na okoljske in socialne zadeve, zaposlene, spoštovanje človekovih pravic in boj proti korupciji.

— Te informacije se nanašajo na politike, ki jih s tem v zvezi vodi podjetje, na rezultate teh politik ter tudi na nevarnosti in negotovosti, povezane s temi vprašanji, ter na način, kako jih podjetje obravnava.

— Ta pristop velja za vse kapitalske družbe, za katere se uporabljata sedanjí računovodski direktivi.

— Pri tem se upošteva prag podjetij, ki imajo več kot 500 zaposlenih in katerih bilančna vsota presega 20 milijonov EUR ali katerih promet je večji od 40 milijonov EUR, kar pomeni, da so mala in srednje velika podjetja (MSP) iz te zahteve izvzeta.

— Podjetja imajo možnost, da se oprejo na nacionalni, evropski ali mednarodni okvir, ki opredeljuje načela oziroma kazalnike ter smernice za poročanje.

— Podjetje poudari informacije, ki so zanj pomembne.

— Uporaba metode "upoštevaj ali pojasni" zavezuje k poročanju, obenem pa podjetju pušča nekaj svobode v primeru, če je odsotnost informacij po njihovem mnenju mogoče upravičiti.

— Prožnost prijema zagotavlja, da se upravno breme ne poveča, zlasti če se uporabi možnost, da se še naprej pripravi ločeno poročilo, ki izpolnjuje iste zahteve in je sestavni del poročila uprave.

⁽¹⁾ UL C 24, 28.1.2012, str. 91.

2.2 Odbor meni, da glede na to ravnotežje sprejete predloga direktive, ki spreminja računovodski direktivi, prihaja v **ugodnem času**:

- ko je civilna družba vse bolj pozorna na učinek, ki ga imajo podjetja na družbo, ko se od držav in poslovnega sveta zahteva večja preglednost in ko se razvijajo družbeno odgovorne naložbe ⁽²⁾;
- ko nacionalne zakonodaje in nefinančna priporočila držav članic ostajajo različni, vendar se zblížujejo, ko so bili v zadnjem desetletju mednarodni referenčni sistemi, npr. sistemi OECD in MOD, spremenjeni, standard ISO 26000 ustvarjen, izboljšujejo pa se instrumenti nefinančnega poročanja, kot so tisti, ki so jih razvili Pobuda za globalno poročanje (*Global Reporting Initiative* (GRI)), Evropsko združenje organizacij finančnih analitikov (*European Federation of Financial Analysts Societies* (EFFAS)), bonitetne agencije in organizacije za analizo družb, ter panožne referenčne vrednosti;
- ko so na evropski in mednarodni ravni izkušnje iz finančne, gospodarske, socialne in ekološke krize povečale potrebo po preglednosti ⁽³⁾ na področju naložb, fiskalnih vprašanj in boja proti korupciji, zlasti v ekstraktivni industriji;
- ko so bila pripravljena orodja za merjenje ekoloških posledic proizvodnih dejavnosti, kot so analiza življenjskega cikla proizvodov, ekološki odtis in izračun negativnih zunanjih učinkov;
- ko nekatera podjetja v odziv na zaskrbljenost odgovornih potrošnikov nudijo bolj trajnostne dobrine in storitve, pri čemer se na primer izognejo načrtnemu zastaranju in se odločajo za pravično trgovino.

2.3 Odbor je zadovoljen, da spremembe računovodskih direktiv odpirajo **perspektive**, kajti:

- vprašanja s področja ESG vključujejo v strategijo in komuniciranje podjetja;
- upoštevajo vlogo generalnih skupščin delničarjev in načela odgovornega vlaganja;
- zagotavljajo jamstva in prožnost, da se lahko vsa podjetja, ki družbeno odgovornost podjetij smatrajo za mikroekonomsko različico trajnostnega razvoja, odločijo za to pot napredka;
- v strategijo podjetij, ki raje gledajo dolgoročno in krepijo odnose med podružnicami in vodstvom skupine, uvajajo nov način predstavljanja in odločanja.

⁽²⁾ UL C 21, 21.1.2011, str. 33.

⁽³⁾ Mnenje EESO o *evropskem pravu družb in upravljanju podjetij* (še ni objavljeno v Uradnem listu).

2.4 Odbor želi **Evropski parlament in Svet opozoriti na naslednja priporočila**:

- da morajo podjetja izpostavljati vplive, pozitivne ali negativne, svojih dejanj na družbo;
 - da morajo podjetja v svojih poročilih omeniti, ali imajo predstavnike delavcev v upravnem ali nadzornem odboru;
 - da je treba institucije, ki zastopajo zaposlene, obveščati in se z njimi posvetovati pri pripravi poročila uprave;
 - da morajo oceno področja ESG, ki je del poročila, pripraviti osebe, ki so pristojne za ta področja, zlasti družbeno in okoljsko;
 - da morajo podjetja, ki naročajo, poročati o svojih odnosih s svojo dobavno ali vrednostno verigo, zlasti glede vidikov delovnega prava in človekovih pravic;
 - da bi morala podjetja, za katera direktiva ne velja, prostovoljno uporabljati to dinamiko preglednosti, da se izboljša njihov način poslovanja;
 - da bi morale države članice pojem razkritja nefinančnih informacij vključiti v svojo nacionalno strategijo družbene odgovornosti podjetij;
 - da bi morale v okviru prenosa države članice, ki menijo, da je to primerno, znižati zahtevani prag, da bi tako direktiva veljala za precej nacionalnih podjetij;
 - da bi bilo treba Komisijo pozvati, naj predlaga ali omogoči proces, v katerega bo vključenih "več akterjev" ⁽⁴⁾, da bi se bolje opredelila glavna načela in referenčni standardi, ki bodo olajšali primerjavo in – dolgoročno gledano – usklajevanje;
 - da bi morala Komisija v svojih politikah za promocijo in ozaveščanje o družbeni odgovornosti podjetij v skladu s sporočilom iz oktobra 2011 ustreznim podjetjem priporočiti mednarodne referenčne sisteme kot smernice za razkritje nefinančnih informacij, ki so najbolj povezani z njeno novo opredeljitvijo družbene odgovornosti podjetij.
- 2.5 Odbor se strinja s predlagano spremembo četrte direktive o obveznosti razkritja informacij o politiki **raznolikosti, ki jo vodi podjetje v svojih organih upravljanja**.

2.6 Poudarja, da upravni in nadzorni odbori niso edini, za katere to velja, in da bi bilo morda koristno politiko raznolikosti uveljaviti tudi za odbore sveta in zlasti revizijski odbor.

⁽⁴⁾ UL C 161, 6.6.2013, str. 35.

2.7 Opozarja, da želje glede položaja žensk v odborih družb v večini držav članic niso uresničene ⁽⁵⁾.

2.8 Meni, da bi bilo treba med merila raznolikosti uvrstiti tudi sodelovanje zaposlenih direktorjev iz sveta dela, zlasti iz evropskega sveta delavcev, z mandatom sindikalnih organizacij.

2.9 Odbor še priporoča, naj Komisija te spremembe pospremi z določbo o preprečevanju nazadovanja glede na obstoječo nacionalno zakonodajo ter da pet let po začetku veljavnosti te direktive oceni učinek sprememb računovodskih direktiv na prakso podjetij glede razkritja nefinančnih informacij.

3. Povzetek ozadja

3.1 Predlog spremembe računovodskih direktiv je nadaljevanje prizadevanj, ki so se začela po objavi Zelene knjige o družbeni odgovornosti podjetij ⁽⁶⁾ leta 2001, ki je bila dopolnjena s sporočilom iz leta 2006 ⁽⁷⁾, ter je v skladu z zavezami, napovedanimi v načrtu dela iz sporočila iz leta 2011 ⁽⁸⁾. Sprememba je bila potrebna zaradi rezultatov študije vpliva, ki so razkrili omejitve učinkovitosti nefinančnih informacij, ki jih objavijo podjetja, v veliki meri pa se opira na prispevke iz javnega posvetovanja. Kakovost informacij je različna, poleg tega pa podjetja tudi niso dovolj številna.

3.2 Krepitev preglednosti družb v zvezi s socialnimi in okoljskimi vidiki je Komisija napovedala aprila 2011 v sporočilu o Aktu za enotni trg.

3.3 Odbor je že leta 2005 v mnenju o instrumentih za merjenje in informiranje ⁽⁹⁾ upošteval četrto direktivo o letnih računih, v katero je vključena določba o nefinančnih informacijah, ki podjetjem omogoča, da dajo javnosti na voljo nekatere informacije o socialnih in okoljskih vidikih svojih dejavnosti. Leta 2012 je podprl cilj Komisije o povečanju raznolikosti v upravnih ali nadzornih odborih. V mnenju iz leta 2012 ⁽¹⁰⁾ o sporočilu glede družbene odgovornosti podjetij je ponovil, da se zavzema za obvezno nefinančno poročilo.

3.4 Združeno kraljestvo je bila prva država članica, ki je v upravljanje podjetij že leta 1992 vpeljala kodeks (t. i. Cadburyjev kodeks) ⁽¹¹⁾, s katerim je bila uvedena metoda, po kateri

morajo družbe v primeru neupoštevanja uveljavljenih načel zadevno odstopanje pojasniti. To metodo so z različnimi določbami sprejele še nekatere druge države, kot sta Nemčija in Danska. Njena prožnost omogoča, da se na nekaterih občutljivih področjih lahko uveljavlja pravica do pridržka v zvezi z informacijami, na primer pri boju proti korupciji in podkupovanju, ki je včasih lahko učinkovit le, če se zagotovi določena diskretnost ali celo zaupnost.

3.5 Več držav članic, med njimi Francija, Nizozemska, Združeno kraljestvo, Švedska in Španija, je v zadnjem desetletju sprejelo zakonodajo, ki prinaša nacionalni okvir poročanja v pričakovanju uskladitve evropskih standardov.

3.6 Med irskim predsedovanjem je bil dosežen evropski sporazum o preglednosti ekstraktivnega sektorja, s katerim je bila revidirana računovodska direktiva. Odtlej je z zadevno direktivo naložena preglednost (po posameznih državah in projektih) za vse finančne tokove, ki jih evropska podjetja, ki delujejo v ekstraktivnih in gozdarskih sektorjih, nakazujejo v države, v katerih delujejo.

3.7 Evropski parlament je v resoluciji februarja 2013 ⁽¹²⁾ priznal pomen, ki ga ima razkritje informacij o trajnosti – kot so socialni in okoljski dejavniki – za podjetja, da se pregledajo tveganja glede trajnosti in poveča zaupanje vlagateljev in potrošnikov. Evropski parlament je od Komisije zahteval, naj predstavi predlog o objavi nefinančnih informacij podjetij.

3.8 V današnjem kriznem času, ko evropsko javno mnenje od podjetij zahteva več etike, se prakse družbene odgovornosti podjetij priznavajo kot dejavniki, ki lahko pripomorejo k trgovinski politiki Evropske unije, njeni razvojni politiki in izvajanju strategije Evropa 2020. Spodbuja socialni in civilni dialog (družbeni dialog). Omogočiti bi morala tudi boljše razumevanje dejanskega stanja v celotni podizvajalski verigi. Dogodki, kot je bila katastrofa v primeru stavbe Rana Plaza v Bangladešu, nas opominjajo, da moramo biti pozorni na odgovornost naročnika.

V Bruslju, 11. julija 2013

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Henri MALOSSE

⁽⁵⁾ UL C 133, 9.5.2013, str. 68.

⁽⁶⁾ COM(2001) 366 final.

⁽⁷⁾ COM(2006) 136 final in UL C 286, 17.11.2005, str. 12.

⁽⁸⁾ COM(2011) 681 final in UL C 229, 31.7.2012, str. 77.

⁽⁹⁾ UL C 286, 17.11.2005, str. 12.

⁽¹⁰⁾ UL C 229, 31.7.2012, str. 77.

⁽¹¹⁾ *The Financial Aspects of Corporate Governance* (Finančni vidiki upravljanja podjetij), 1.12.1992.

⁽¹²⁾ Resolucija 2012/2098(INI), poročevalec: Raffaele BALDASSARRE.

PRILOGA

k mnenju Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Naslednji amandma, ki je bil med razpravo zavržen, je prejel vsaj četrtno glasov (člen 54(3) poslovnika):

Besedilo mnenja CES3548-2013_00_00_TRA_AS se zamenja z naslednjim besedilom:

1. Splošne ugotovitve

1.1 EESO meni, da je predlog direktive nepotreben (zlasti glede obveznosti razkritja informacij o *politiki raznolikosti*), saj po njegovem mnenju na tem področju ni smiselno sprejemati novih zakonodajnih določb na evropski ravni. **EESO na splošno ne vidi nikakršne ključne dodane vrednosti, ki bi jo glede na veljavne določbe lahko zagotovila direktiva, in nasprotno izraža bojazen, da bi lahko celo povečala upravno obremenitev.**

1.2 EESO meni, da je preglednost sestavni del sodobnega vodenja podjetij. Evropska podjetja so dokazala, da glede na veljavno zakonodajo poslujejo dovolj pregledno. V Evropi je družbena odgovornost v pristojnosti podjetij, je sestavni del njihove strategije in se izvaja prostovoljno. Tudi v času krize evropska podjetja niso znižala ravni preglednosti in odgovornosti.

1.3 EESO ugotavlja, da si nekateri deležniki in tudi splošna javnost želijo večje preglednosti politik podjetij, zlasti ko gre za razkritje informacij o socialnih in okoljskih vidikih, še posebej ko se to nanaša na podjetja, ki svoje dejavnosti opravljajo v tretjih državah, kot so podjetja, ki delujejo v ekstraktivni industriji v Afriki (tveganja za okolje, korupcija), tekstilna podjetja v Aziji (socialni izzivi, človekove pravice) itd.

1.4 Edina dodana vrednost, ki jo je mogoče priznati predlogu, je, da se osredotoča na problematiko tveganj, njihovo opredelitev, upravljanje in obveznost, da se razkrijejo. To bi lahko podjetjem omogočilo boljše upravljanje teh tveganj in priložnosti, kar bi jim lahko omogočilo boljše prevzemanje odgovornosti v zvezi s svojimi nefinančnimi dejavnostmi. Toda tudi v tem primeru bi moralo imeti zadevno podjetje možnost, da se samo odloči za ta pristop ali ne.

2. Nefinančne informacije

2.1 EESO se zaveda, da večja preglednost na splošno ključno prispeva k dobrem delovanju notranjega trga. Boljša primerljivost informacij o delovanju podjetij lahko vpliva na učinkovitost odločitev, ki jih sprejmejo vlagatelji ali delničarji.

2.2 EESO meni, da sta sedanji način objave nefinančnih informacij in njihov obseg kakovostna in zadostna glede na zastavljeni cilj. Nove informacije, ki naj bi jih bilo treba v skladu s predlogom obvezno objaviti, bi bile pretirana obremenitev, ki ni v skladu s načelom sorazmernosti. Po mnenju EESO bi bilo zato bolje, če bi bila v skladu s predlogom zahtevana zgolj objava resnično relevantnih informacij, ki so nazorno zgovorne, da podjetja ne bi bila po nepotrebnem obremenjena s pretirano birokracijo in da bi predlog hkrati zagotovil kar največjo dodano vrednost uporabnikom teh informacij (vlagateljem, delničarjem in zaposlenim).

2.3 Po mnenju EESO bi bilo bolje, da bi podjetja nefinančne informacije objavila zgolj na podlagi lastne odločitve. V skladu s tem pristopom Odbor predlaga spremembo besedila členov 1 in 2 predloga direktive.

2.4 V skladu s predlogom malim in srednjim podjetjem ni treba objaviti nefinančnih informacij, kar ustreza dolgoročnim ciljem Evropske unije, ki želi omejiti upravno obremenitev za podjetnike.

2.5 EESO meni, da so določbe obravnavanega predloga, ki predvidevajo izjavo o nefinančnem poslovanju v okviru letnega poročila ter preverjanje teh informacij, ki ga opravi zakoniti revizor, zapletene in težko razumljive; zato bi jih bilo treba dopolniti s praktičnimi navodili. V skladu z evropsko zakonodajo mora zakoniti revizor podati mnenje o skladnosti letnega poročila in letnih računovodskih izkazov, saj se v skladu z veljavnimi določbami zahteva, da to letno poročilo vsebuje letne računovodske izkaze, poročilo zakonitega revizorja ter po potrebi še druge dokumente. Preverjanje nefinančnih informacij pa bi se lahko izkazalo za izjemno problematično in drago. Treba je natančno opredeliti sestavo zahtev, objavljenih v letnem poročilu, in hkrati upoštevati, da se uporabnikov omenjenega poročila ne sme preobremeniti z nerelevantnimi informacijami. EESO bo zagovarjal objavo nefinančnih informacij v dokumentih, za katere obvezna revizija ni zahtevana.

3. Raznolikost

3.1 EESO meni, da je obvezna objava *politike raznolikosti* nepotrebna upravna obremenitev, ki jo je težko upravičiti, njenih pozitivnih učinkov pa ni mogoče pokazati. EESO meni, da se s tem, ko se pravnim osebam zasebnega prava naloži oblikovanje *politike raznolikosti* podjetja, tako da morajo slednjo tudi objaviti ali celo predstaviti razloge, zaradi katerih podjetje takšne politike ni uvedlo, neupravičeno vmešava v podjetniško svobodo in svobodo odločanja lastnikov podjetij. Odbor takšno vmešavanje odločno zavrača. Objava informacij o določenem podjetju bi morala biti stvar popolnoma prostovoljne odločitve podjetja glede na to, ali podjetje takšno objavo oceni kot konkurenčno prednost ali ne. EESO prav tako nasprotuje sklopu ukrepov glede priprave podrobnih informacij v zvezi s politiko *raznolikosti*, in sicer iz več razlogov.

3.2 Najprej je treba poudariti, da objava *politike raznolikosti* glede sestave organov podjetja ne vpliva ne na upravljanje ne na uspešnost tega podjetja, v nasprotju s trditvami iz obrazložitvenega memoranduma, ki so napačne. EESO meni, da so lastnik oziroma lastniki ali delničarji družbe tisti, ki bi morali odločiti, katere osebe bodo vodile njihovo podjetje, kakšni bodo mehanizmi nadzora upravljanja in kakšno vlogo bodo v tem procesu imeli člani nadzornega in upravnega odbora. Delovanje podjetja je predvsem odgovornost njenega lastnika ali delničarja in zajema tudi njuno tveganje zaradi morebitnih izgub, ki so posledica sprejemanja slabih odločitev v podjetju. Z umetnim spreminjanjem sestave nadzornih in upravnih odborov lahko zgolj oviramo sedanje stanje, ki dobro deluje.

3.3 Evropska komisija se v nobenem primeru ne bi smela vmešavati v proces odločanja, ko gre na primer za število članov izvršnega odbora, njihove kvalifikacije, starost ali spol. Iz obravnavane analize Evropske komisije ni razvidno, da obstaja neposredna povezava med starostjo, spolom in drugimi vidiki ter uspešnostjo podjetja, pa tudi če bi bila, to ne bi upravičevalo **avtoritativnega vmešavanja v sestavo upravnih ali nadzornih organov podjetij**.

4. Sklepne ugotovitve

Glede na zgoraj navedeno, bo EESO:

- 1) v skladu z načelom subsidiarnosti dal prednost temu, da se odločitev o novi zahtevi po objavi nefinančnih informacij prepusti podjetjem, na prostovoljni osnovi, ali da se to uredi z nacionalnimi določbami, ki bi opredelile obveznosti na področju zagotavljanja informacij;
- 2) predlagal, da se določbe iz člena 1(2) predloga direktive glede *politike raznolikosti* umaknejo iz besedila; če bi se izkazalo, da je to zahtevo nemogoče izpolniti, pa da se objavo informacij o politiki raznolikosti, vključno s predstavitvijo razlogov, zaradi katerih podjetje tovrstne politike ni uvedlo, prepusti prostovoljni odločitvi podjetja ali se jo po potrebi uredi z nacionalnimi predpisi.

Rezultat glasovanja

Za:	37
Proti:	96
Vzdržani:	2